

Ordförklaringar

Access	Betyder tillträde. Ex tillträde till blodbanan eller tillträde till bukhålan.
Albumin	Protein (äggviteämne) i blodet.
Anastomos	Konstgjord förbindelse. Ex mellan två blodkärl.
Anemi	Blodbrist.
Antikoagulantia	Läkemedel som förhindrar att blodet koagulerar/stelnar.
Artär	Pulsåder. Blodkärl som för blodet från hjärtat ut i kroppen. Vid dialys benämning på de delar i slangsystemet som för blodet från kroppen till dialysfiltret.
Artärtryck	Det sug som bildas när blodpumpen drar ut blodet från blodbanan.
Aseptik	En metod att behålla det rena rent.
AV-fistel	Arterio-Venös fistel. En förbindelse mellan ett artärkärl och ett venkärl i syfte att öka venens storlek så att den blir lättare att sticka i. Förbindelsen skapas vid en mindre operation.
Bikarbonat	HCO^3 . Basisk lösning finns normalt i kroppen. Tillsätts i dialysatet för att förhindra att kroppens inre miljö blir försurad.
Bloddialys (hemodialys HD)	Dialys där kroppen renas via blodet.
CDK	Central Dialys Kateter
Dialys	Behandling som genom diffusion avlägsnar slaggprodukter och vätska som ansamlats i blodet och kroppsvävnader till följd av njursvikt.
Dialysvätska	Består av vatten och salter i en koncentration som liknar blodet.

Dialysator	Dialysfilter, ett konstgjort filter i vilket reningen av blodet sker vid bloddialys.
Diastoliskt	Det undre blodtrycket – hjärtats vilofas.
Diffusion	Transport där ämnen förflyttas så att en koncentrationsskillnad utjämnas. Vid dialys sker en diffusion av slaggprodukter från blodet till dialysvätskan.
Duplex	Ultraljudsundersökning av ett blodkärl.
Erytropoeitin	Hormon som bildas i njurarna och stimulerar benmärgen att bilda röda blodkroppar. Njursjuka har ofta en brist vilket leder till blodbrist. Finns som läkemedel i injektionsform.
Fosfat	P. Finns i de flesta födoämnen som också innehåller protein. Kan vid njursvikt ansamlas i blodet och vid höga nivåer bidra till urkalkning av skelettet.
Fosfatbindare	Läkemedel som binder fosfat i tarmen och minskar upptaget från maten. Skall tas i samband med måltid.
Hb, Hemoglobin	Blodvärde. Ämne i de röda blodkropparna som transporterar runt syre till kroppens celler.
Hematom	Blåmärke. Blodutgjutning i vävnaden.
Hemo	Blod.
Hypertoni	Högt blodtryck.
Hypotoni	Lågt blodtryck.
Kalcium, Kalk	Ca. Mineralsalt som finns i blodet och skelettet. Viktigt att ha rätt nivå i blodet för att förhindra urkalkning av skelettet.
Kalium	K. Salt som finns i blodet. Höga nivåer kan påverka muskelarbetet.
Koksalt / NaCl	Lösning bestående av vatten och salt.
Konduktivitet	Ledningsförmågan i en lösning. Man avläser konduktiviteten som ett mått på om blandningsförhållandena i dialysvätskan är rätt.

Kreatinin	Slaggprodukt som bildas vid musklernas arbete. Utsöndras via urinen. Mått på njurfunktionen.
Natrium	Na. Salt. Har stor betydelse för kroppens vätskebalans.
Osmos	Transportprincip som gör att vatten förflyttas för att späda ut en hög koncentration av ett ämne.
Parathyroideahormon	PTH. Hormon från bisköldkörtlarna som spelar stor roll för den njursjukes skelett.
Priming	Spolning av blodslangar och dialysfilter med koksalt.
Protein	Äggviteämne. Används som byggstenar för kroppens muskler.
Sepsis	Blodförgiftning. Bakterier i blodet.
Site-Rite®	Liten transportabel ultraljudsapparat för duplexundersökning.
Steril	Helt fri från bakterier och mikroorganismer.
Systoliskt	Det övre blodtrycket – hjärtats arbetsfas.
Torrsvikt	Den vikt en dialyspatient ska väga utan någon extra vätska i kroppen. Bestäms i samråd med patient, läkare och sjuksköterska.
TMP	Det tryck i dialysfiltret som möjliggör ultrafiltration.
Ultrafiltration	Avlägsnande av vätska under dialysbehandling.
Urea	Slaggprodukt efter nedbrytning av proteiner. Utsöndras via urinen. Mått på njurfunktionen.
Uremi	Urinförgiftning. Uppstår när njurarnas funktion är nedsatt eller upphävd.
Ven	Blodkärl som för blodet från kroppen tillbaka till hjärtat. Vid dialys benämning på de delar i slangsystemet som för blodet från dialysfiltret till kroppen.
Ventryck	Det tryck som bildas när blodet går tillbaka till patienten från dialysmaskinen.

Virus	Mikroorganism. Organiskt smittämne som är mindre än bakterier. Förökar sig inom levande celler.
Ödem	Vätskeansamling i kroppen, syns ofta som svullnad i t ex anklar.
Övervätskning	När det finns för mycket vätska i kroppen.